HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

8 mai 2025 *

„Trimitere preliminară – Protecția consumatorilor – Clauze abuzive în contractele încheiate cu consumatorii – Directiva 93/13/CEE – Articolul 6 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) – Contract de împrumut ipotecar indexat într-o monedă străină – Cerere în justiție formulată de consumator având ca obiect declararea nulității contractului – Cerere de acordare a unor măsuri asigurătorii constând în suspendarea executării contractului – Directiva 2014/59/UE – Redresarea și rezoluția instituțiilor de credit – Bancă aflată în rezoluție – Articolul 1 alineatul (2) – Competența statelor membre de a adopta dispoziții mai stricte decât cele prevăzute de această directivă sau suplimentare față de acestea – Normă națională care impune respingerea cererilor de măsuri asigurătorii îndreptate împotriva unei instituții aflate în curs de rezoluție”

În cauza C-324/23 [Myszak] [i],

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Sąd Okręgowy w Warszawie (Tribunalul Regional din Varșovia, Polonia), prin decizia din 26 octombrie 2022, primită de Curte la 25 mai 2023, în procedura

OF,

EI,

RI

împotriva

M.K., în calitate de mandatar lichidator al Getin Noble Bank S.A., în lichidare,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul C. Lycourgos, președinte de cameră, domnul S. Rodin, doamna O. Spineanu-Matei (raportoare) și domnii S. Gervasoni și N. Fenger, judecători,

avocat general: doamna L. Medina,

grefier: doamna M. Siekierzyńska, administratoare,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 17 octombrie 2024,

* Limba de procedură: polona.

[i] Numele prezentei cauze este un nume fictiv. El nu corespunde numelui real al niciuneia dintre părțile din procedură.

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru OF, EI și RI, de W. Bochenek, P. Stalski și T. Zaremba, radcowie prawni;

– pentru M.K., de P. Cieślak și M. Pyziak-Waląg, adwokaci;

– pentru guvernul polonez, de B. Majczyna, M. Kozak, R. Stańczyk și B. Trocha, în calitate de agenți;

– pentru Comisia Europeană, de U. Małecka, P. Ondrůšek și D. Triantafyllou, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatei generale în ședința din 12 decembrie 2024,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 6 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii (JO 1993, L 95, p. 29, Ediție specială, 15/vol. 2, p. 273), citite în lumina principiilor efectivității și proporționalității și coroborate cu articolul 34 alineatul (1) literele (b) și (g) și cu articolul 70 alineatele (1) și (4) din Directiva 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 de instituire a unui cadru pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții și de modificare a Directivei 82/891/CEE a Consiliului și a Directivelor 2001/24/CE, 2002/47/CE, 2004/25/CE, 2005/56/CE, 2007/36/CE, 2011/35/UE, 2012/30/UE și 2013/36/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și a Regulamentelor (UE) nr. 1093/2010 și (UE) nr. 648/2012 ale Parlamentului European și ale Consiliului (JO 2014, L 173, p. 190).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între OF, EI și RI, pe de o parte, și M.K., în calitatea sa de mandatar lichidator al Getin Noble Bank S.A., aflată în prezent în lichidare, pe de altă parte, în legătură cu cererea de măsuri asigurătorii formulată de OF, EI și RI în cadrul unei proceduri având ca obiect constatarea nulității unui contract de împrumut ipotecar indexat într-o monedă străină, precum și rambursarea sumelor plătite în executarea acestui contract pe care l-au încheiat cu Getin Noble Bank.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Directiva 93/13

3 Articolul 6 alineatul (1) din Directiva 93/13 prevede:

„Statele membre stabilesc că clauzele abuzive utilizate într-un contract încheiat cu un consumator de către un vânzător sau un furnizor [a se citi «de către un profesionist»], în conformitate cu legislația internă, nu creează obligații pentru consumator, iar contractul continuă să angajeze părțile prin

aceste clauze [a se citi «potrivit dispozițiilor sale»], în cazul în care poate continua să existe fără clauzele abuzive.”

4 Potrivit articolului 7 alineatul (1) din această directivă:

„Statele membre se asigură că, în interesul consumatorilor și al concurenților, există mijloace adecvate și eficace pentru a preveni utilizarea în continuare a clauzelor abuzive în contractele încheiate cu consumatorii de către vânzători sau furnizori [a se citi «de către profesioniști»].”

Directiva 2014/59

5 Potrivit considerentelor (5), (49)-(51) și (131) ale Directivei 2014/59:

„(5) Este […] necesară instituirea unui regim care să ofere autorităților un set credibil de instrumente pentru a interveni suficient de timpuriu și de rapid în cazul unei instituții neviabile sau în curs de a intra în dificultate, astfel încât să garanteze continuitatea funcțiilor financiare și economice critice ale acesteia, reducând în același timp la minimum impactul situației de dificultate a instituției asupra economiei și a sistemului financiar. Acest regim ar trebui să garanteze faptul că acționarii sunt cei care suportă pierderile primii, iar creditorii suportă pierderi ulterior acționarilor, cu condiția ca pierderile suferite de fiecare creditor să nu depășească pierderile care ar fi fost suferite de acesta dacă instituția ar fi fost lichidată în cadrul unei proceduri obișnuite de insolvență, în conformitate cu principiul potrivit căruia niciun creditor nu trebuie să fie dezavantajat, astfel cum este specificat în prezenta directivă. […]

[…]

(49) Limitările drepturilor acționarilor și ale creditorilor ar trebui să fie conforme principiilor enunțate la articolul 52 din [Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene]. Prin urmare, instrumentele de rezoluție ar trebui să se aplice doar acelor instituții de credit care sunt în curs de a intra în dificultate sau sunt susceptibile de a intra în dificultate, și numai atunci când acest lucru este necesar pentru atingerea obiectivului de stabilitate financiară, în interesul general. Mai exact, instrumentele de rezoluție ar trebui aplicate atunci când instituția nu poate fi lichidată în conformitate cu procedura obișnuită de insolvență, deoarece acest lucru ar putea destabiliza sistemul financiar, iar aceste măsuri sunt necesare pentru a asigura transferul rapid și menținerea funcțiilor de importanță sistemică și atunci când nu există nicio perspectivă rezonabilă de găsire a unei soluții alternative provenind din sectorul privat care să fie suficientă pentru redresarea deplină a instituției, nici chiar majorarea capitalului de către acționarii existenți sau de către o terță parte. În plus, atunci când se aplică instrumente de rezoluție și se exercită competențe în materie de rezoluție, ar trebui să se țină seama de principiul proporționalității și de particularitățile formei juridice a unei instituții.

(50) Atingerile aduse drepturilor de proprietate nu ar trebui să fie disproporționate. […] În cazul unui transfer parțial al activelor unei instituții aflate în rezoluție către un cumpărător privat sau o bancă-punte, partea reziduală a instituției aflate în rezoluție ar trebui lichidată în baza procedurilor obișnuite de insolvență. În scopul protejării, în cadrul procedurii de lichidare a instituției, a acționarilor și a creditorilor rămași, aceștia ar trebui să aibă dreptul de a primi

drept plată sau compensare a creanțelor în cadrul acestei proceduri cel puțin suma pe care, conform estimărilor, ar fi recuperat-o în cazul în care întreaga instituție ar fi fost lichidată prin procedura obișnuită de insolvență.

(51) Cu scopul de a proteja dreptul acționarilor și al creditorilor, ar trebui stabilite obligații clare în ceea ce privește evaluarea activelor și a pasivelor instituției aflate în rezoluție și, acolo unde se prevede în cadrul prezentei directive, evaluarea tratamentului pe care acționarii și creditorii l-ar fi primit în cazul în care instituția ar fi fost lichidată în baza procedurii obișnuite de insolvență. […] În cazul în care se constată că acționarii și creditorii au primit ca plată sau compensare a creanțelor echivalentul unei sume inferioare celei pe care ar fi primit-o în cadrul procedurii obișnuite de insolvență, ei ar trebui să aibă dreptul la plata diferenței, în cazurile în care prezenta directivă prevede acest lucru. […]

[…]

(131) Deoarece obiectivul prezentei directive, și anume armonizarea normelor și a procedurilor aplicabile rezoluției instituțiilor, nu poate fi realizat în mod satisfăcător de către statele membre, dar, având în vedere efectele intrării în dificultate a oricărei instituții la nivelul întregii Uniuni [Europene], poate fi realizat mai bine la nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este definit la articolul 5 [TUE]. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este definit la articolul menționat, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivului menționat.”

6 Potrivit articolului 1 alineatul (2) din această directivă:

„Statele membre pot adopta sau menține dispoziții care sunt mai stringente sau suplimentare față de cele din prezenta directivă și din actele delegate și de punere în aplicare adoptate pe baza prezentei directive, cu condiția ca acestea să aibă o aplicabilitate generală și să nu contravină prezentei directive și actelor delegate și de punere în aplicare adoptate pe baza prezentei directive.”

7 Articolul 34 din directiva menționată, intitulat „Principii generale care reglementează rezoluția”, prevede la alineatul (1):

„Statele membre se asigură că, atunci când autoritățile de rezoluție aplică instrumente și exercită competențe de rezoluție, ele iau toate măsurile necesare pentru a garanta că măsurile de rezoluție sunt luate în conformitate cu următoarele principii:

[…]

(b) creditorii instituției aflate în rezoluție suportă pierderi ulterior acționarilor, în conformitate cu ordinea priorității creanțelor acestora din cadrul procedurii obișnuite de insolvență, cu excepția cazului în care în prezenta directivă se prevede în mod expres altceva;

[…]

(g) niciun creditor nu suportă pierderi mai mari decât cele pe care le-ar fi suportat în cazul în care instituția sau entitatea menționată la articolul 1 alineatul (1) litera (b), (c) sau (d) ar fi fost lichidată prin intermediul procedurii obișnuite de insolvență conform mecanismelor de siguranță de la articolele 73-75;

[…]”

8 Articolul 37 alineatul (6) din aceeași directivă prevede:

„În cazul în care doar instrumentele de [vânzare a activității instituției sau a instituției-punte] sunt utilizate pentru a transfera doar parțial active, drepturi sau pasive ale unei instituții aflate în rezoluție, instituția sau entitatea reziduală menționat[ă] la articolul 1 alineatul (1) litera (b), (c) sau (d) de la care au fost transferate activele, drepturile sau pasivele este lichidată în baza procedurii obișnuite de insolvență. Acest lucru se realizează într-un termen rezonabil […]”

9 Articolul 70 din Directiva 2014/59, intitulat „Competența de a limita executarea garanțiilor reale”, prevede la alineatele (1) și (4):

„(1) Statele membre se asigură că autoritățile de rezoluție dețin competența de a impune limitări creditorilor garantați ai unei instituții aflate în rezoluție în ceea ce privește executarea garanțiilor reale deținute în legătură cu activele respectivei instituții începând de la data publicării avizului de limitare în conformitate cu articolul 83 alineatul (4) până la ora 24.00 a zilei lucrătoare următoare celei de publicare în statul membru în care este stabilită instituția aflată în rezoluție.

[…]

(4) Atunci când își exercită o competență în temeiul prezentului articol, autoritățile de rezoluție țin seama de impactul pe care l-ar putea avea exercitarea respectivei competențe asupra bunei funcționări a piețelor financiare.”

10 Articolul 73 din această directivă, intitulat „Tratamentul acționarilor și al creditorilor în caz de transfer parțial și aplicare a instrumentului de recapitalizare internă”, vizează la litera (b) situația în care o autoritate națională de rezoluție aplică instrumentul de recapitalizare internă. Acest articol prevede la litera (a):

„Statele membre se asigură că, în cazurile în care au fost aplicate unul sau mai multe instrumente de rezoluție și în special în sensul articolului 75:

(a) cu excepția cazurilor în care se aplică litera (b), în cazul în care autoritățile de rezoluție transferă doar anumite părți din drepturile, activele și pasivele instituției aflate în rezoluție, acționarii și acei creditori ale căror creanțe nu au fost transferate primesc ca soluționare a creanțelor lor o sumă cel puțin egală cu cea pe care ar fi primit-o dacă instituția aflată în rezoluție ar fi fost lichidată prin procedura obișnuită de insolvență la momentul luării deciziei menționate la articolul 82”.

11 Articolul 74 din directiva menționată, intitulat „Evaluarea diferenței de tratament”, precizează la alineatele (1) și (2):

„(1) În scopul de a evalua dacă acționarii și creditorii ar fi beneficiat de un tratament mai bun în cazul în care instituția aflată în rezoluție ar fi urmat o procedură obișnuită de insolvență, inclusiv, dar fără a se limita la sensul articolului 73, statele membre se asigură de efectuarea unei evaluări de către o persoană independentă cât mai curând posibil, după ce măsura sau măsurile de rezoluție au fost luate. Această evaluare este distinctă de evaluarea efectuată în conformitate cu articolul 36.

(2) Evaluarea de la alineatul (1) identifică:

(a) tratamentul pe care acționarii și creditorii l-ar fi primit sau schemele de garantare a depozitelor relevante, în cazul în care instituția aflată în rezoluție, în legătură cu care o măsură sau mai multe măsuri de rezoluție au fost luate, ar fi intrat în procedura obișnuită de insolvență în momentul luării deciziei menționate la articolul 82;

(b) tratamentul efectiv de care acționarii și creditorii au beneficiat în cadrul rezoluției instituției aflate în rezoluție și

(c) existența unei eventuale diferențe între tratamentul menționat la litera (a) și cel menționat la litera (b).”

12 Potrivit articolului 75 din aceeași directivă, intitulat „Mecanisme de siguranță pentru acționari și creditori”:

„Statele membre se asigură că, în cazul în care evaluarea efectuată în conformitate cu articolul 74 stabilește că oricare dintre acționarii sau creditorii menționați la articolul 73 […] a acumulat pierderi mai mari decât cele pe care le-ar fi înregistrat dacă instituția ar fi fost lichidată prin procedura obișnuită de insolvență, acesta are dreptul la plata diferenței din partea mecanismelor de finanțare a rezoluției.”

Dreptul polonez

Legea privind Codul civil

13 Articolul 385[1] din ustawa Kodeks cywilny (Legea privind Codul civil) din 23 aprilie 1964, în versiunea aplicabilă litigiului principal (Dz. U. din 2020, poziția 1740), prevede la alineatele 1 și 2:

„1. Clauzele unui contract încheiat cu un consumator care nu au fost negociate în mod individual nu sunt obligatorii pentru consumator atunci când definesc drepturile și obligațiile acestuia într-un mod care contravine bunelor moravuri, cu încălcarea gravă a intereselor sale (clauză ilicită). Prezenta dispoziție nu se aplică clauzelor care definesc prestațiile principale ale părților, printre care prețul sau remunerația, dacă sunt formulate în mod neechivoc.

2. În cazul în care o clauză contractuală nu este obligatorie pentru consumator în temeiul alineatului 1, celelalte clauze contractuale rămân obligatorii pentru părți.”

14 Articolul 405 din acest cod prevede:

„Orice persoană care, fără temei juridic, a obținut un avantaj pecuniar pe cheltuiala altei persoane este obligată să furnizeze avantajul în natură sau să restituie valoarea acestuia.”

15 Potrivit articolului 410 alineatul 2 din codul menționat:

„O prestație este nedatorată dacă persoana care a executat-o nu avea nicio obligație să o execute sau nu era obligată să o execute în favoarea persoanei pentru care a executat-o sau dacă temeiul prestației a dispărut ori scopul vizat de prestație nu a fost atins sau dacă actul juridic care obliga la executarea prestației era nul și nu a devenit valid după executarea acesteia.”

Legea privind Codul de procedură civilă

16 Ustawa Kodeks postępowania cywilnego (Legea privind Codul de procedură civilă) din 17 noiembrie 1964, în versiunea aplicabilă litigiului principal (Dz. U. din 2021, poziția 1805), prevede la articolul 189:

„Reclamantul poate introduce la tribunal o cerere în constatarea existenței sau a inexistenței unui raport juridic sau a unui drept, în măsura în care are un interes legitim de a exercita acțiunea.”

17 Articolul 730[1] din acest cod prevede:

„1. Orice parte din procedură poate solicita măsuri asigurătorii cu condiția de a demonstra existența *prima facie* a creanței sale și a interesului de a solicita măsuri asigurătorii.

2. Interesul de a solicita măsuri asigurătorii există atunci când lipsa măsurilor asigurătorii ar împiedica ori ar obstrucționa serios executarea hotărârii care urmează să fie pronunțată în cauză sau ar împiedica ori ar obstrucționa serios în orice alt mod realizarea obiectivului procedurii în cauză.

[…]

3. La alegerea măsurilor asigurătorii, instanța este obligată să ia în considerare interesele părților din procedură, astfel încât să garanteze beneficiarului o protecție juridică adecvată și să nu impună debitorului obligații mai mari decât este necesar.”

18 Potrivit articolului 731 din codul menționat:

„O măsură asigurătorie nu poate fi destinată plății creanței, cu excepția cazului în care legea prevede altfel.”

19 Articolul 755 din același cod prevede:

„1. În cazul în care măsurile asigurătorii nu privesc creanțe pecuniare, instanța dispune măsurile asigurătorii pe care le consideră adecvate în împrejurările speței, fără a exclude măsurile asigurătorii prevăzute pentru creanțele pecuniare. În special, instanța poate:

1) să stabilească drepturile și obligațiile părților sau ale participanților la procedură pe durata acesteia;

[…]

2[1]. Dispoziția de la articolul 731 nu se aplică în cazul în care măsura asigurătorie este necesară pentru a evita un prejudiciu iminent sau alte consecințe negative pentru beneficiar.

[…]”

Legea privind insolvența

20 Ustawa Prawo upadłościowe (Legea privind insolvența) din 28 februarie 2003, în versiunea aplicabilă litigiului principal (Dz. U. din 2022, poziția 1520), prevede la articolul 146:

„1. Orice procedură de executare asupra bunurilor care compun masa insolvenței care a fost deschisă înainte de data declarării insolvenței se suspendă de plin drept de la această dată. Această procedură face de plin drept obiectul unei nepronunțări asupra fondului după ce hotărârea de declarare a insolvenței a dobândit autoritate de lucru judecat. […]

2. Sumele rezultate dintr-o procedură de executare suspendată care nu au fost încă distribuite se transferă masei insolvenței după ce hotărârea de declarare a insolvenței a dobândit autoritate de lucru judecat.

[…]

3. După data declarării insolvenței, nu mai este posibil să se efectueze executarea silită a bunurilor care compun masa insolvenței și nici să se execute sau să se acorde măsuri asigurătorii cu privire la bunurile persoanei aflate în stare de insolvență, cu excepția măsurilor asigurătorii cu privire la creanțele de întreținere sau la creanțele care decurg dintr-o pensie de despăgubire datorată pentru cauzarea unei boli, a unei incapacități de muncă, a unei infirmități sau a unui deces, precum și din pensiile obținute prin transformarea în rentă viageră a unui contract prin care dobânditorul unui imobil s-a angajat față de cedent să îi furnizeze îngrijiri, întreținere și locuință.”

Legea privind Fondul de garantare bancară

21 Ustawa o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Legea privind Fondul de garantare bancară, sistemul de garantare a depozitelor și rezoluția) din 10 iunie 2016, în versiunea aplicabilă litigiului principal (Dz. U. din 2022, poziția 793, denumită în continuare „Legea privind Fondul de garantare bancară”), prevede la articolul 135 alineatele 1 și 4:

„1. Se statuează în sensul nepronunțării asupra fondului în orice procedură de executare sau având ca obiect acordarea de măsuri asigurătorii cu privire la patrimoniul unei instituții aflate în rezoluție, care a fost introdusă înainte de deschiderea acesteia.

[…]

4. Nicio procedură de executare sau având ca obiect acordarea de măsuri asigurătorii nu poate fi introdusă împotriva unei instituții aflate în curs de rezoluție.”

22 În temeiul articolului 142 alineatul 1 din această lege, Bankowy Fundusz Gwarancyjny (Fondul de garantare bancară, Polonia), care este autoritatea națională de rezoluție, poate suspenda dreptul de a executa garanțiile reale deținute în legătură cu activele unei instituții aflate în rezoluție pentru o perioadă care nu depășește sfârșitul următoarei zile lucrătoare după publicarea avizului pe care l-a emis cu privire la suspendarea acestui drept.

Litigiul principal și întrebarea preliminară

23 În 2007, reclamanții din litigiul principal, OF și părinții săi, RI și EI, au încheiat cu Getin Noble Bank, în calitate de consumatori, un contract de împrumut ipotecar cu o durată de 360 de luni pentru o sumă de 185 375,71 zloți polonezi (PLN) (aproximativ 43 000 de euro). Acest contract de împrumut prevedea o clauză de conversie în franci elvețieni (CHF) a acestui cuantum, la cursul de cumpărare a acestei monede stabilit de banca respectivă, și o rată variabilă a dobânzii. Ratele lunare, calculate în franci elvețieni, erau rambursabile în zloți polonezi la cursul de vânzare a francului elvețian, stabilit de asemenea în mod unilateral de banca menționată.

24 Reclamanții din litigiul principal au sesizat Sąd Okręgowy w Warszawie (Tribunalul Regional din Varșovia, Polonia), care este instanța de trimitere, cu o cerere referitoare la contractul de împrumut în discuție în litigiul principal. Cu titlu principal, această cerere urmărește constatarea nulității acestui contract ca urmare a caracterului abuziv al unora dintre clauzele sale și, în consecință, obligarea Getin Noble Bank la plata sumelor de 48 352,97 PLN și de 27 171,82 CHF (și anume aproximativ 11 300 de euro și, respectiv, 29 000 de euro), corespunzătoare ratelor lunare plătite în executarea contractului menționat la data introducerii cererii lor, plus dobânzile legale de întârziere și cheltuielile de judecată. Cu titlu subsidiar, cererea menționată urmărește să se constate caracterul abuziv al clauzelor vizate și să se obțină constatarea lipsei lor de validitate.

25 La 29 septembrie 2022, în timp ce cererea în discuție în litigiul principal era pendinte, Fondul de garantare bancară, acționând în calitatea sa de autoritate națională de rezoluție, a adoptat o decizie prin care a supus Getin Noble Bank unei proceduri de rezoluție. În cadrul acestei proceduri, Fondul de garantare bancară a recurs la instrumentul instituției-punte prin înființarea unei bănci, denumită în prezent VELO Bank S.A., căreia i-a fost transferată cvasitotalitatea activelor, drepturilor și obligațiilor Getin Noble Bank. Decizia respectivă excludea de la acest transfer drepturile patrimoniale care decurg din acte de fapt, din acte juridice sau din încălcări referitoare la contractele de credit și de împrumut încheiate în franci elvețieni sau indexate la cursul francului elvețian, precum și pretențiile care decurg din aceste drepturi patrimoniale, inclusiv pe cele care fac obiectul unor proceduri civile sau administrative.

26 În urma acestei decizii a Fondului de garantare bancară, reclamanții din litigiul principal au inițiat o procedură a măsurilor provizorii împotriva Getin Noble Bank în fața instanței de trimitere, în cadrul căreia au introdus o cerere de măsuri asigurătorii referitoare la drepturile și obligațiile părților din procedura pe fond, având ca obiect suspendarea obligației lor contractuale de plată a ratelor lunare datorate în executarea contractului de împrumut în discuție în litigiul principal până la încheierea definitivă a acestei din urmă proceduri, precum și interzicerea efectuării de către Getin Noble Bank a unor demersuri în vederea rezilierii acestui contract și a publicării unui aviz de nerambursare a împrumutului în cauză.

27 Instanța de trimitere arată că o asemenea cerere de măsuri asigurătorii este soluționată pe baza unei aprecieri *prima facie* a temeiniciei susținerilor părților, ținând seama în același timp de toate elementele de probă colectate în cauza pe fond. În speță, această instanță consideră că clauzele contractului de împrumut în discuție în litigiul principal contestate de reclamanții din litigiul principal ar putea fi calificate drept abuzive și că acest contract ar putea să nu mai continue să existe după constatarea lipsei de validitate a acestor clauze.

28 Instanța de trimitere consideră în consecință că ar trebui să fie posibil să se admită cererea de măsuri asigurătorii care constă în special în suspendarea obligației reclamanților din litigiul principal de a plăti ratele lunare ale împrumutului în discuție în litigiul principal. Cu toate acestea, ea are îndoieli în această privință într-un context în care profesionistul în cauză este o bancă ce face obiectul unei proceduri de rezoluție prevăzute de Directiva 2014/59.

29 În această privință, instanța de trimitere menționează dispozițiile articolului 135 alineatele 1 și 4 din Legea privind Fondul de garantare bancară, în temeiul cărora, din moment ce o bancă este supusă unei măsuri de rezoluție, procedurile în curs prin care se urmărește obținerea unor măsuri asigurătorii cu privire la această bancă trebuie să facă obiectul unei nepronunțări asupra fondului, iar deschiderea unei noi proceduri prin care se urmărește obținerea unor asemenea măsuri este exclusă. Potrivit acestei instanțe, dispozițiile respective constituie o transpunere eronată, întrucât este extensivă, a articolului 70 alineatele (1) și (4) din Directiva 2014/59.

30 În urma unei cereri de informații care i-a fost adresată de Curte cu privire la eventuala pertinență a articolului 142 alineatul 1 din Legea privind Fondul de garantare bancară ca măsură de transpunere a articolului 70 alineatul (1) din Directiva 2014/59, instanța de trimitere a arătat în esență că există efectiv o corespondență între aceste două dispoziții, dar că adăugarea articolului 135 alineatele 1 și 4 din această lege este problematică întrucât aceste din urmă dispoziții au un domeniu de aplicare mult mai larg decât articolul 70 alineatul (1) menționat.

31 Instanța de trimitere ridică problema dacă articolul 135 alineatele 1 și 4 din Legea privind Fondul de garantare bancară privează consumatorii de protecția prevăzută de Directiva 93/13 și este, prin urmare, contrar principiilor efectivității și proporționalității. Astfel, consumatorii în cauză ar fi privați de posibilitatea de a fi efectiv liberați de executarea unui contract potențial nevalid ca urmare a clauzelor abuzive pe care le conține pe durata procedurii jurisdicționale prin care se urmărește recunoașterea caracterului abuziv al acestor clauze, deși sunt supuși riscului de a nu putea beneficia ulterior de efectul restitutoriu care decurge din eventuala constatare a caracterului abuziv menționat.

32 Instanța respectivă subliniază în această privință că, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, în care este exclusă o executare silită împotriva băncii, singurul mijloc efectiv de a pune în aplicare acest efect restitutoriu ar fi o compensare a creanțelor reciproce. Or, în ipoteza unei declarații de insolvabilitate a băncii, creanța consumatorului față de aceasta referitoare la restituirea sumelor plătite în temeiul contractului de împrumut care depășesc capitalul împrumutat ar fi supusă aceluiași regim precum cel al creanțelor celorlalți creditori, ceea ce ar însemna în practică că consumatorul nu și-ar putea recupera creanța.

33 Pe de altă parte, instanța de trimitere se referă la principiul menționat la articolul 34 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2014/59, potrivit căruia procedurile de rezoluție ar trebui să se desfășoare în așa fel încât creditorii să nu suporte pierderi mai mari decât în cadrul unei proceduri obișnuite de insolvență. Ea arată că are îndoieli că acest principiu poate fi respectat dacă este interzisă introducerea unei cereri de măsuri asigurătorii constând în suspendarea obligației de plată a ratelor lunare de rambursare a unui credit acordat de o bancă aflată în rezoluție în conformitate cu un contract a cărui validitate este în discuție.

34 Astfel, instanța de trimitere arată că litigiul principal privește în parte o creanță pe care o califică drept „nepecuniară”, în măsura în care acesta urmărește să se constate nulitatea contractului de împrumut în discuție în litigiul principal, și că, în conformitate cu articolul 146 alineatul 3 din Legea privind insolvența, în versiunea aplicabilă litigiului principal, acordarea unor măsuri

asigurătorii în legătură cu o asemenea creanță este posibilă în pofida deschiderii unei proceduri de insolvență, din moment ce în esență asemenea măsuri nu constituie măsuri asigurătorii în privința bunurilor persoanei aflate în stare de insolvență, în sensul acestei dispoziții. În răspunsul său la cererea de informații a Curții, instanța de trimitere a arătat că cererea de măsuri asigurătorii în discuție în litigiul principal ar fi fost admisibilă dacă ar fi fost introdusă după declararea insolvenței Getin Noble Bank, intervenită între timp la 20 iulie 2023.

35 Această „creanță nepecuniară” ar trebui diferențiată de creanța referitoare la restituirea prestațiilor nedatorate care decurge din efectul restitutoriu legat de aplicarea Directivei 93/13, care ar avea consecințe patrimoniale pentru persoana aflată în stare de insolvență, astfel încât nu ar fi posibilă o măsură asigurătorie în legătură cu această a doua creanță.

36 În sfârșit, instanța de trimitere apreciază că este necesar să se ia în considerare faptul că, în cazul anulării contractului de împrumut în discuție în litigiul principal, banca ar dispune de o creanță pentru rambursarea capitalului împrumutat. În consecință, suspendarea executării obligațiilor reclamanților din litigiul principal care decurg din acest contract înainte ca totalul rambursărilor lor să fi atins o sumă corespunzătoare acestui capital ar putea fi contrară obiectivului procedurii de rezoluție întrucât aceasta ar limita sau ar întârzia procesul de recuperare a creanțelor băncii în cauză, care ar viza satisfacerea altor creditori.

37 În aceste condiții, Sąd Okręgowy w Warszawie (Tribunalul Regional din Varșovia) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 6 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) din Directiva [93/13], citite în lumina principiilor efectivității și proporționalității, precum și a articolului 34 alineatul (1) literele (b) și (g) și a articolului 70 alineatele (1) și (4) din Directiva [2014/59], trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări naționale în temeiul căreia nu se poate admite o cerere de măsuri asigurătorii formulată de un consumator în privința unei bănci aflate în rezoluție cu scopul de a obține, pe durata procedurii jurisdicționale, suspendarea obligației de plată a ratelor de capital și a dobânzilor stipulate într-un contract de credit susceptibil să fie declarat nul de către instanță ca urmare a eliminării clauzelor contractuale abuzive din acel contract, numai pentru motivul că banca respectivă se află în rezoluție?”

Cu privire la întrebarea preliminară

38 Cu titlu introductiv, este necesar să se constate, în primul rând, că instanța de trimitere solicită Curții să ia în considerare articolul 70 alineatele (1) și (4) din Directiva 2014/59 în cadrul interpretării Directivei 93/13 care îi este solicitată, pentru motivul că articolul 135 alineatele 1 și 4 din Legea privind Fondul de garantare bancară, care este identificat în decizia de trimitere ca fiind „legislația națională” vizată în întrebarea preliminară, ar constitui transpunerea acestui articol 70 alineatele (1) și (4).

39 Or, aceste dispoziții ale dreptului Uniunii, pe de o parte, și ale dreptului polon, pe de altă parte, diferă în ceea ce privește obiectul și domeniul lor de aplicare. Astfel, în timp ce articolul 70 alineatele (1) și (4) din Directiva 2014/59 vizează o competență de restricționare de care trebuie să dispună o autoritate națională de rezoluție în privința punerii în aplicare a unor garanții reale deținute în legătură cu activele unei instituții aflate în rezoluție, și aceasta pentru o perioadă extrem de scurtă, articolul 135 alineatele 1 și 4 din Legea privind Fondul de garantare bancară

vizează, după cum reiese din decizia de trimitere, o interdicție impusă instanțelor naționale de a desfășura orice procedură de executare sau având ca obiect acordarea de măsuri asigurătorii cu privire la patrimoniul unei asemenea instituții atât timp cât ea se află în rezoluție.

40 Pe de altă parte, după cum a arătat în esență doamna avocată generală la punctele 31-35 din concluzii, reclamanții din litigiul principal nu sunt „creditori garantați” ai unei instituții aflate în rezoluție, în sensul articolului 70 alineatul (1) din Directiva 2014/59. Astfel, din decizia de trimitere rezultă că ei sunt cocontractanți ai unei asemenea instituții, care au acționat-o în justiție pentru a obține recunoașterea existenței, pe de o parte, a unei „creanțe” care constă în anularea unui contract de împrumut și, pe de altă parte, a unei creanțe pecuniare care constă în restituirea sumelor care i-au fost plătite în executarea acestui contract. Aceste creanțe invocate nu sunt însoțite de nicio „garanți[e] real[ă] deținut[ă] în legătură cu activele respectivei instituții”, în sensul articolului 70 alineatul (1) menționat. În plus, o cerere de măsuri provizorii prin care se urmărește acordarea unor măsuri asigurătorii precum cele în discuție în litigiul principal, care constă în esență în suspendarea pe parcursul procedurii pe fond a obligației de a plăti sumele restante datorate la termenele viitoare prevăzute de contractul menționat, nu are legătură cu o asemenea garanție reală (a se vedea în acest sens Ordonanța din 20 februarie 2024, Getin Noble Bank, C-34/23, EU:C:2024:203, punctul 32).

41 De altfel, în urma unei cereri de informații a Curții, instanța de trimitere pare să fi admis că, după cum au susținut guvernul polonez și Comisia Europeană în observațiile lor în cadrul prezentei proceduri, articolul 70 din Directiva 2014/59 a fost transpus în dreptul polon prin alte dispoziții ale Legii privind Fondul de garantare bancară, și anume cele ale articolului 142 din aceasta.

42 În al doilea rând, în măsura în care instanța de trimitere face referire în întrebarea preliminară la principiul efectivității și la principiul proporționalității, trebuie să se constate că aceasta nu explică motivul pentru care procedează astfel în ceea ce privește acest al doilea principiu. Or, conform articolului 94 din Regulamentul de procedură al Curții, orice cerere de decizie preliminară trebuie să cuprindă expunerea motivelor care au determinat instanța de trimitere să aibă îndoieli cu privire la interpretarea sau validitatea anumitor dispoziții ale dreptului Uniunii, precum și legătura pe care instanța de trimitere o stabilește între aceste dispoziții și legislația națională aplicabilă litigiului principal, această cerință fiind valabilă și pentru principiile generale ale dreptului Uniunii pe care instanța respectivă le examinează în cadrul unei asemenea cereri.

43 În consecință, trebuie să se considere că, prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 6 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) din Directiva 93/13, citite în lumina principiului efectivității, precum și coroborate cu articolul 34 alineatul (1) literele (b) și (g) din Directiva 2014/59, trebuie interpretate în sensul că se opun unei legislații naționale care impune instanței naționale să respingă o cerere de măsuri asigurătorii a unui consumator având ca obiect suspendarea plății ratelor lunare datorate de acesta în temeiul unui contract de împrumut a cărui anulare o solicită ca urmare a clauzelor abuzive pe care le-ar cuprinde, până la pronunțarea unei hotărâri definitive referitoare la această din urmă cerere, pentru simplul motiv că banca cu care a fost încheiat acest contract se află în rezoluție, în sensul Directivei 2014/59, procedură în cadrul căreia s-a recurs la instrumentul instituției-punte prin constituirea unei alte bănci căreia i-a fost transferat esențialul activelor, drepturilor și pasivelor băncii aflate în rezoluție, dar nu contractul în cauză, care a rămas în patrimoniul instituției reziduale, chiar dacă asemenea măsuri asigurătorii ar fi necesare pentru a asigura deplina eficacitate a acestei hotărâri definitive.

44 Trebuie amintit de la bun început că Directiva 93/13 are ca obiectiv asigurarea unui nivel ridicat de protecție a consumatorilor [a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 septembrie 2018, Bankia, C-109/17, EU:C:2018:735, punctul 36, precum și Hotărârea din 15 iunie 2023, Getin Noble Bank (Suspendarea executării unui contract de credit), C-287/22, EU:C:2023:491, punctul 36 și jurisprudența citată]. Acest obiectiv este conform cu imperativul rezultat din articolul 38 din Carta drepturilor fundamentale, care constă la rândul său în asigurarea de către politicile Uniunii a unui nivel ridicat de protecție a consumatorilor, acest imperativ fiind valabil în special în ceea ce privește punerea în aplicare a acestei directive (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 septembrie 2024, Novo Banco ș.a., C-498/22-C-500/22, EU:C:2024:686, punctul 137, precum și jurisprudența citată).

45 În acest scop, pe de o parte, articolul 6 alineatul (1) din Directiva 93/13 impune statelor membre să stabilească faptul că clauzele abuzive utilizate într-un contract încheiat cu un consumator de către un profesionist nu creează obligații pentru consumator.

46 Rezultă că instanțele naționale sunt obligate să înlăture aplicarea acestor clauze pentru ca ele să nu producă efecte obligatorii pentru un consumator, cu excepția cazului în care acesta din urmă se opune [Hotărârea din 15 iunie 2023, Getin Noble Bank (Suspendarea executării unui contract de credit), C-287/22, EU:C:2023:491, punctul 37 și jurisprudența citată].

47 Atunci când este vorba despre clauze abuzive care impun plata unei sume, această obligație are în principiu un efect restitutoriu în privința acestei sume. Cerința de a restabili în drept și în fapt situația în care s-ar găsi consumatorul în cauză în lipsa acestor clauze abuzive, în special prin instituirea unui drept la restituirea avantajelor dobândite în mod nejustificat de un profesionist în temeiul respectivelor clauze abuzive, care trebuie, așadar, să fie recunoscut consumatorului, ține chiar de substanța protecției garantate consumatorilor prin Directiva 93/13 [a se vedea în acest sens Hotărârea din 30 iunie 2022, Profi Credit Bulgaria (Compensare din oficiu în cazul unei clauze abuzive), C-170/21, EU:C:2022:518, punctele 42 și 43, precum și jurisprudența citată].

48 Pe de altă parte, conform articolului 7 alineatul (1) din Directiva 93/13, statele membre sunt obligate să pună în aplicare mijloace care sunt în același timp adecvate și eficace pentru a preveni utilizarea în continuare a clauzelor abuzive în contractele încheiate cu consumatorii de către profesioniști.

49 Trebuie amintit în această privință că, date fiind natura și importanța interesului public pe care se întemeiază protecția pe care Directiva 93/13 o asigură consumatorilor, articolul 6 alineatul (1) din aceasta trebuie considerat o normă echivalentă cu normele naționale care ocupă, în cadrul ordinii juridice interne, rangul de norme de ordine publică (Hotărârea din 6 octombrie 2009, Asturcom Telecomunicaciones, C-40/08, EU:C:2009:615, punctul 52, și Hotărârea din 17 mai 2022, Unicaja Banco, C-869/19, EU:C:2022:397, punctul 24). Articolul 7 alineatul (1) din această directivă este de asemenea direct legat de acest interes public (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 decembrie 2016, Gutiérrez Naranjo ș.a., C-154/15, C-307/15 și C-308/15, EU:C:2016:980, punctul 56).

50 Din moment ce dreptul Uniunii nu armonizează procedurile aplicabile examinării caracterului eventual abuziv al unei clauze contractuale, acestea sunt stabilite de ordinea juridică internă a statelor membre în temeiul principiului autonomiei procedurale a acestora din urmă, cu condiția însă ca ele să respecte principiile echivalenței și efectivității [a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 aprilie 2024, Profi Credit Polska (Redeschiderea procedurii finalizate printr-o hotărâre definitivă), C-582/21, EU:C:2024:282, punctul 74 și jurisprudența citată].

51 În temeiul principiului efectivității, modalitățile procedurale aplicabile acțiunilor destinate să asigure protecția drepturilor conferite justițiabililor de dreptul Uniunii nu trebuie să facă imposibilă în practică sau excesiv de dificilă exercitarea drepturilor conferite de ordinea juridică a Uniunii. Respectarea cerințelor care decurg din acest principiu trebuie examinată ținând seama de locul pe care îl ocupă normele în cauză în ansamblul procedurii, de desfășurarea acesteia și de particularitățile respectivelor norme în fața diferitelor instanțe naționale [a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 aprilie 2024, Profi Credit Polska (Redeschiderea procedurii finalizate printr-o hotărâre definitivă), C-582/21, EU:C:2024:282, punctele 40 și 41, precum și jurisprudența citată].

52 Mai trebuie subliniat că obligația statelor membre de a asigura efectivitatea drepturilor conferite justițiabililor de dreptul Uniunii implică, în special pentru drepturile care decurg din Directiva 93/13, cerința unei protecții jurisdicționale efective, consacrată de asemenea la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, care se aplică în special modalităților procedurale ale acțiunilor în justiție întemeiate pe astfel de drepturi [a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 aprilie 2024, Profi Credit Polska (Redeschiderea procedurii finalizate printr-o hotărâre definitivă), C-582/21, EU:C:2024:282, punctul 76 și jurisprudența citată].

53 Prin urmare, deși revine statelor membre sarcina de a defini în dreptul lor național modalitățile prin care se constată caracterul abuziv al clauzelor contractelor încheiate cu consumatorii de către un profesionist și prin care se materializează efectele juridice concrete ale acestei constatări, constatarea menționată trebuie să permită restabilirea în drept și în fapt a situației în care s-ar găsi consumatorul în cauză în lipsa acestei clauze abuzive, dacă este cazul prin recunoașterea unui drept la restituirea avantajelor dobândite în mod nejustificat de profesionist. Astfel, o asemenea reglementare prin dreptul național a protecției garantate consumatorilor prin Directiva 93/13 nu poate aduce atingere substanței acestei protecții [a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 iunie 2023, Getin Noble Bank (Suspendarea executării unui contract de credit) (C-287/22, EU:C:2023:491, punctul 39 și jurisprudența citată].

54 În această privință, Curtea a considerat contrară articolului 7 alineatul (1) din Directiva 93/13 privarea unui consumator de posibilitatea de a obține suspendarea unei proceduri de executare inițiate pe baza unui titlu executoriu întemeiat pe o clauză contractuală a cărei validitate este contestată în justiție ca urmare a caracterului său abuziv, atunci când, în lipsa acestei suspendări, decizia care urmează să fie pronunțată pe fond, prin care se constată caracterul abuziv al acestei clauze, nu ar conferi acestui consumator decât o protecție *a posteriori* pur compensatorie, care ar fi incompletă și insuficientă, și, prin urmare, nu ar constitui un mijloc nici adecvat, nici eficace pentru a preveni utilizarea în continuare a clauzei menționate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 martie 2013, Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, punctul 60).

55 În consecință, protecția garantată consumatorilor de Directiva 93/13, în special de articolul 6 alineatul (1) și de articolul 7 alineatul (1) din aceasta, impune ca, în cazul în care există indicii suficiente privind nulitatea clauzelor contractuale contestate de consumator sau chiar a contractului însuși, astfel încât este probabilă rambursarea integrală sau parțială a sumelor plătite de acest consumator, instanța națională trebuie să poată acorda o măsură asigurătorie adecvată, dacă acest lucru este necesar pentru a garanta deplina eficacitate a hotărârii care urmează să fie pronunțată în ceea ce privește caracterul abuziv al clauzelor contractuale [a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 martie 2013, Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, punctele 59, 60 și 64, Hotărârea din 26 iunie 2019, Addiko Bank, C-407/18, EU:C:2019:537, punctele 57 și 58, precum și Hotărârea din 15 iunie 2023, Getin Noble Bank (Suspendarea executării unui contract de credit), C-287/22, EU:C:2023:491, punctele 43 și 60].

56 Deplina eficacitate a hotărârii care urmează să fie pronunțată pe fond implică printre altele posibilitatea de a evita plata de către consumator în cursul procedurii jurisdicționale a cărei durată poate fi considerabilă a unor sume mai mari decât cele efectiv datorate în cazul în care prin această hotărâre s-ar constata caracterul abuziv al clauzelor contestate, astfel încât poate fi necesar să se acorde măsuri asigurătorii într-o asemenea situație [a se vedea în acest sens Ordonanța din 26 octombrie 2016, Fernández Oliva ș.a., C-568/14-C-570/14, EU:C:2016:828, punctul 35, precum și Hotărârea din 15 iunie 2023, Getin Noble Bank (Suspendarea executării unui contract de credit), C-287/22, EU:C:2023:491, punctul 42].

57 Pe de altă parte, necesitatea de a acorda măsuri asigurătorii trebuie apreciată în raport cu toate împrejurările cauzei [a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 iunie 2023, Getin Noble Bank (Suspendarea executării unui contract de credit), C-287/22, EU:C:2023:491, punctul 59].

58 În această privință, în cazul unui contract de împrumut, posibilitatea instanțelor naționale de a acorda o asemenea măsură este cu atât mai necesară atunci când, în executarea acestui contract, consumatorul a plătit deja sau este expus riscului de a trebui să plătească instituției de credit o sumă mai mare decât suma împrumutată [a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 iunie 2023, Getin Noble Bank (Suspendarea executării unui contract de credit), C-287/22, EU:C:2023:491, punctele 52 și 59].

59 Cu toate acestea, după cum a arătat instanța de trimitere, trebuie arătat că eventuala constatare a caracterului abuziv al clauzelor contractuale contestate de consumator nu implică dispariția oricărei creanțe a instituției de credit față de acest consumator.

60 În speță, întrebările instanței de trimitere privesc în esență faptul că dreptul național, în special articolul 135 alineatele 1 și 4 din Legea privind Fondul de garantare bancară, exclude orice posibilitate de acordare a unor măsuri asigurătorii atunci când profesionistul care a încheiat cu un consumator un contract a cărui validitate este contestată în justiție, în mod întemeiat potrivit unei aprecieri *prima facie*, este o instituție de credit aflată în rezoluție.

61 Având în vedere întrebarea adresată de această instanță, este necesar, așadar, să se stabilească dacă, atunci când o instituție de credit se află în rezoluție, în cadrul căreia se recurge la instrumentul instituției-punte prin constituirea unei bănci căreia i-a fost transferat esențialul activelor, drepturilor și pasivelor acestei instituții de credit, articolul 34 alineatul (1) literele (b) și (g) din Directiva 2014/59 are incidență asupra posibilității pe care trebuie să o aibă instanța națională de a acorda măsuri asigurătorii solicitate de un consumator pentru a asigura deplina eficacitate a hotărârii judecătorești care urmează să fie pronunțată în ceea ce privește pretinsul caracter abuziv al unei clauze dintr-un contract care a rămas în patrimoniul instituției reziduale.

62 Articolul 34 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2014/59 stabilește în esență ordinea în care persoanele vizate de declanșarea unei proceduri de rezoluție suportă în principiu pierderile instituției aflate în rezoluție, și anume acționarii, apoi creditorii instituției respective, aceștia din urmă potrivit ordinii de prioritate a creanțelor lor în cadrul procedurii obișnuite de insolvență, care, în conformitate cu articolul 2 alineatul (1) punctul 47 din Directiva 2014/59, intră sub incidența dreptului național.

63 Prin urmare, acest articol 34 alineatul (1) litera (b) nu conține nicio indicație cu privire la posibilitatea unui consumator de a obține suspendarea propriilor obligații față de instituția aflată în rezoluție.

64 În ceea ce privește articolul 34 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2014/59, acesta stabilește principiul potrivit căruia niciun creditor nu suportă pierderi mai mari decât cele pe care le-ar fi suportat în cazul în care instituția aflată în rezoluție ar fi fost lichidată prin intermediul procedurii obișnuite de insolvență conform articolelor 73-75 din această directivă.

65 După cum a arătat în esență doamna avocată generală la punctele 72-74 din concluzii, faptul că această dispoziție face trimitere în mod expres la articolele 73-75 din Directiva 2014/59 implică faptul că ea vizează un mecanism de siguranță de care beneficiază, desigur, printre alții creditorii unei instituții aflate în rezoluție, dar care nu se aplică decât *a posteriori*. Astfel, acest mecanism presupune compararea pierderilor pe care acești creditori le-au suferit efectiv având în vedere tratamentul lor real în cadrul rezoluției acestei instituții cu cele pe care le-ar fi suferit dacă instituția menționată ar fi fost supusă unei proceduri obișnuite de insolvență la momentul la care a fost luată decizia de a adopta o măsură de rezoluție. În ipoteza în care cele dintâi se dovedesc superioare celor din urmă, măsura menționată le permite să obțină plata diferenței din partea mecanismului de finanțare a rezoluției.

66 Prin urmare, „principiul potrivit căruia niciun creditor nu trebuie să fie dezavantajat”, menționat în considerentul (5) al Directivei 2014/59, în raport cu articolul 34 alineatul (1) litera (g) din aceasta coroborat cu articolele 73-75 din această directivă, nu privește o eventuală protecție procedurală referitoare la acordarea unor măsuri asigurătorii precum cele în discuție în litigiul principal, de care ar putea beneficia creditorii unei instituții reziduale în cadrul procedurii de rezoluție. Prin urmare, nici acest articol 34 alineatul (1) litera (g) nu este relevant pentru a răspunde la întrebarea dacă o instanță națională trebuie să aibă competența de a acorda măsuri asigurătorii precum cele în discuție în litigiul principal.

67 De altfel, este necesar să se arate, după cum a procedat în esență doamna avocată generală la punctul 75 din concluzii, că nici vreo altă dispoziție din Directiva 2014/59 nu este susceptibilă să vizeze o asemenea protecție, în lipsa unei dispoziții specifice referitoare la cereri de măsuri asigurătorii formulate de creditori ai unei instituții aflate în rezoluție împotriva acesteia.

68 Rezultă că dispoziții precum articolul 135 alineatele 1 și 4 din Legea privind Fondul de garantare bancară intră în domeniul de aplicare al articolului 1 alineatul (2) din Directiva 2014/59, care prevede că statele membre pot adopta sau menține dispoziții care sunt mai stricte sau suplimentare față de cele din această directivă și din actele delegate și de punere în aplicare adoptate pe baza acesteia.

69 În conformitate cu această din urmă dispoziție, statele membre pot adopta asemenea norme, cu condiția ca acestea să aibă aplicabilitate generală și să nu contravină Directivei 2014/59 sau actelor delegate și de punere în aplicare adoptate pe baza acesteia.

70 În aceste condiții, trebuie să se verifice dacă aplicarea dispozițiilor relevante ale Directivei 93/13 într-un context precum cel din cauza principală nu este susceptibilă să lipsească de efect util sau să împiedice punerea în aplicare a procedurii de rezoluție.

71 În această privință, Curtea a statuat deja că obiectivele care constau în asigurarea stabilității sistemului bancar și financiar, precum și în evitarea unui risc sistemic constituie obiective de interes general urmărite de Uniune. Directiva 2014/59 prevede deci recurgerea într-un context economic excepțional la o procedură care poate afecta în special drepturile creditorilor unei instituții de credit sau ai unei firme de investiții, pentru a prezerva stabilitatea financiară a statelor membre prin crearea unui regim de insolvență derogatoriu de la dreptul comun al

procedurilor de insolvență, a cărui punere în aplicare nu este autorizată decât în împrejurări excepționale și trebuie justificată de un interes general superior. Caracterul derogatoriu al acestui regim implică faptul că aplicarea altor dispoziții ale dreptului Uniunii poate fi înlăturată atunci când acestea din urmă sunt susceptibile să lipsească de efect util sau să împiedice punerea în aplicare a procedurii de rezoluție [Hotărârea 5 mai 2022, Banco Santander (Rezoluția bancară Banco Popular), C-410/20, EU:C:2022:351, punctele 36 și 37].

72 Totuși, este necesar să se arate că, într-un context precum cel din cauza principală, efectul util al procedurii de rezoluție a fost atins în principiu din momentul în care s-a recurs la instrumentul instituției-punte, concomitent cu transferul către aceasta al esențialului activelor, drepturilor și pasivelor instituției aflate în rezoluție, astfel încât incidentele procedurale survenite în proceduri referitoare la active care au rămas în patrimoniul instituției reziduale nu sunt susceptibile să aducă atingere acestui efect și nici să împiedice punerea în aplicare a procedurii de rezoluție. De altfel, trebuie subliniat că din acel moment această instituție reziduală este destinată să fie lichidată în baza procedurii obișnuite de insolvență, în temeiul articolului 37 alineatul (6) din Directiva 2014/59.

73 Împrejurările cauzei principale se diferențiază, așadar, de cele vizate în Hotărârea din 5 mai 2022, Banco Santander (Rezoluția bancară Banco Popular) (C-410/20, EU:C:2022:351), și în Hotărârea din 5 septembrie 2024, Novo Banco ș.a. (C-498/22-C-500/22, EU:C:2024:686), din moment ce cauzele în care au intervenit aceste două hotărâri priveau entități create după declanșarea procedurii de rezoluție, iar nu o instituție reziduală.

74 Pe de altă parte, potrivit aprecierii *prima facie* a instanței de trimitere, astfel cum rezultă din cererea de decizie preliminară, acordarea unor măsuri asigurătorii în împrejurări precum cele din cauza principală, prin care se urmărește să se evite continuarea executării plăților în temeiul unor clauze contractuale al căror caracter abuziv rezultă dintr-o jurisprudență națională consacrată, ar avea ca efect să împiedice o creștere a patrimoniului instituției reziduale numai până la limita sumelor necuvenite, pe care, în practică, consumatorii nu le-ar datora decât ca urmare a persistenței procedurii pe care au inițiat-o pe fond. Astfel, într-o situație în care, precum în speță, consumatorul pare să fi efectuat plăți într-un cuantum total care corespunde aproximativ capitalului împrumutat, este necesar ca instanța națională să poată decide suspendarea obligației acestui consumator de a plăti ratele lunare datorate în temeiul contractului de împrumut a cărui lipsă de validitate se urmărește a fi constatată, pentru a evita ca această instituție reziduală să primească sume superioare celor pe care le-ar putea pretinde în mod legal în cazul constatării lipsei de validitate a acestui contract.

75 Din ansamblul considerațiilor care precedă rezultă că articolul 6 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) din Directiva 93/13, citite în lumina principiului efectivității și coroborate cu Directiva 2014/59, trebuie interpretate în sensul că se opun unei legislații naționale care impune instanței naționale să respingă o cerere de măsuri asigurătorii a unui consumator având ca obiect suspendarea plății ratelor lunare datorate de acesta în temeiul unui contract de împrumut a cărui anulare o solicită ca urmare a clauzelor abuzive pe care le-ar cuprinde, până la pronunțarea unei hotărâri definitive referitoare la această din urmă cerere, pentru simplul motiv că banca cu care a fost încheiat acest contract se află în rezoluție, în sensul Directivei 2014/59, procedură în cadrul căreia s-a recurs la instrumentul instituției-punte prin constituirea unei alte bănci căreia i-a fost transferat esențialul activelor, drepturilor și pasivelor băncii aflate în rezoluție, dar nu contractul în cauză, care a rămas în patrimoniul instituției reziduale, chiar dacă asemenea măsuri asigurătorii ar fi necesare pentru a asigura deplina eficacitate a acestei hotărâri definitive. În cadrul examinării necesității de a acorda aceste măsuri asigurătorii, instanța națională trebuie să

ține seama de faptul că consumatorul a plătit sau riscă să plătească în cursul procedurii jurisdicționale o sumă superioară celei datorate efectiv în cazul constatării lipsei de validitate a acestui contract.

Cu privire la cheltuielile de judecată

76 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

Articolul 6 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) din Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, citite în lumina principiului efectivității și coroborate cu Directiva 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 de instituire a unui cadru pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții și de modificare a Directivei 82/891/CEE a Consiliului și a Directivelor 2001/24/CE, 2002/47/CE, 2004/25/CE, 2005/56/CE, 2007/36/CE, 2011/35/UE, 2012/30/UE și 2013/36/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și a Regulamentelor (UE) nr. 1093/2010 și (UE) nr. 648/2012 ale Parlamentului European și ale Consiliului,

trebuie interpretate în sensul că

se opun unei legislații naționale care impune instanței naționale să respingă o cerere de măsuri asigurătorii a unui consumator având ca obiect suspendarea plății ratelor lunare datorate de acesta în temeiul unui contract de împrumut a cărui anulare o solicită ca urmare a clauzelor abuzive pe care le-ar cuprinde, până la pronunțarea unei hotărâri definitive referitoare la această din urmă cerere, pentru simplul motiv că banca cu care a fost încheiat acest contract se află în rezoluție, în sensul Directivei 2014/59, procedură în cadrul căreia s-a recurs la instrumentul instituției-punte prin constituirea unei alte bănci căreia i-a fost transferat esențialul activelor, drepturilor și pasivelor băncii aflate în rezoluție, dar nu contractul în cauză, care a rămas în patrimoniul instituției reziduale, chiar dacă asemenea măsuri asigurătorii ar fi necesare pentru a asigura deplina eficacitate a acestei hotărâri definitive. În cadrul examinării necesității de a acorda aceste măsuri asigurătorii, instanța națională trebuie să țină seama de faptul că consumatorul a plătit sau riscă să plătească o sumă superioară celei datorate efectiv în cazul constatării lipsei de validitate a acestui contract.

Semnături